

Số: /KH-SYT

Ninh Bình, ngày tháng 4 năm 2026

KẾ HOẠCH

Phòng, chống dịch bệnh, bảo đảm nước sạch và vệ sinh môi trường trong mùa mưa lũ năm 2026 của ngành Y tế Ninh Bình

Bão, lũ gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến sức khỏe con người và môi trường sống, đặc biệt làm ô nhiễm nguồn nước và điều kiện vệ sinh. Sau thiên tai, nguy cơ phát sinh và lây lan các bệnh truyền nhiễm như tiêu chảy, tả, lỵ, thương hàn, sốt xuất huyết, đau mắt đỏ, bệnh ngoài da và bệnh hô hấp gia tăng do môi trường ô nhiễm, thiếu nước sạch, vệ sinh kém và thực phẩm không đảm bảo an toàn. Nếu không được kiểm soát kịp thời, các bệnh này có thể bùng phát thành dịch, ảnh hưởng lớn đến sức khỏe cộng đồng. Vì vậy, việc chủ động phòng, chống dịch bệnh và đảm bảo vệ sinh môi trường trước, trong và sau mưa, lũ là nhiệm vụ quan trọng nhằm hạn chế nguồn lây, bảo vệ sức khỏe nhân dân.

2. Căn cứ pháp lý

- Quyết định số 237/QĐ-BYT ngày 23/01/2026 của Bộ Y tế về việc ban hành “Hướng dẫn phòng, chống dịch bệnh trong tình huống xảy ra thiên tai (bão, lũ)”.
- Kế hoạch số 107/KH-UBND ngày 20/10/2025 của UBND tỉnh về thực hiện Chương trình Y tế dự phòng năm 2026 trên địa bàn tỉnh Ninh Bình.
- Công văn số 2501/BYT-PB ngày 09/4/2026 của Bộ Y tế về việc chủ động triển khai các biện pháp đảm bảo nước sạch, vệ sinh môi trường và phòng, chống dịch bệnh trong mùa mưa lũ năm 2026.
- Công văn số 1885/UBND-VP6 ngày 13/4/2026 của Văn phòng UBND tỉnh về triển khai các biện pháp phòng, chống dịch bệnh trong mùa mưa lũ năm 2026.

I. MỤC TIÊU

1. Mục tiêu chung

- Nâng cao năng lực chủ động ứng phó, xử lý kịp thời, hiệu quả công tác vệ sinh môi trường, phòng, chống dịch bệnh khắc phục hậu quả do mưa lớn, bão, lũ lụt, thiên tai gây ra nhằm giảm thiểu thiệt hại về người và tài sản.
- Nâng cao nhận thức và kỹ năng phòng, tránh thiên tai, thảm họa mùa mưa lũ cho người dân; hạn chế đến mức thấp nhất thiệt hại về người, tài sản do thiên tai, bão lũ, thảm họa gây ra.
- Phòng ngừa, chủ động ứng phó, xử lý kịp thời, hạn chế, giảm thiểu tác động xấu về môi trường, dịch bệnh do mưa lớn, bão, lũ lụt, thiên tai; không để dịch lớn xảy ra, hạn chế đến mức thấp nhất tỷ lệ mắc và tử vong do dịch bệnh trong mùa mưa lũ.

2. Mục tiêu cụ thể

- Phát hiện sớm, chẩn đoán và điều trị kịp thời các trường hợp mắc và nghi mắc bệnh truyền nhiễm liên quan đến mùa mưa lũ, hạn chế đến mức thấp nhất tỷ lệ mắc và tử vong.

- Phát hiện sớm những sự cố môi trường, diễn biến về dịch bệnh để có biện pháp y tế xử lý kịp thời nhằm hạn chế đến mức thấp nhất thiệt hại do mưa lớn, bão, lũ lụt, thiên tai; nhanh chóng ổn định hoạt động cơ sở y tế, hỗ trợ ổn định đời sống nhân dân.

- 100% ca bệnh, chùm ca bệnh, ổ dịch được phát hiện, giám sát khoanh vùng và xử lý kịp thời, không để lây lan, bùng phát trong cộng đồng.

- 100% các hộ gia đình bị ngập lụt, ảnh hưởng bởi thiên tai, thảm họa được cung cấp kiến thức, được thau rửa bể nước, giếng nước, dụng cụ chứa nước, khử trùng nước ăn uống và sinh hoạt theo quy định của Bộ Y tế.

II. NỘI DUNG HOẠT ĐỘNG

1. Công tác tổ chức, chỉ đạo, điều hành

- Duy trì hoạt động của Ban chỉ huy phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn, Ban chỉ đạo phòng, chống dịch các cấp, triển khai các biện pháp phòng chống dịch bệnh kịp thời theo phương châm “4 tại chỗ” (*chỉ huy tại chỗ, lực lượng tại chỗ, phương tiện tại chỗ, hậu cần tại chỗ*). Đảm bảo an toàn về người, tài sản của người dân, cơ quan đơn vị khi xảy ra thiên tai, thảm họa.

- Rà soát, kiện toàn, củng cố các đội đáp ứng nhanh, đội cấp cứu lưu động tại các tuyến, sẵn sàng thực hiện nhiệm vụ khi có thiên tai, bão lũ, thảm họa xảy ra trên địa bàn.

- Theo dõi sát tình hình dịch bệnh trong mùa mưa lũ để dự báo tình hình dịch bệnh. Kịp thời chỉ đạo tổ chức triển khai các biện pháp ứng phó với các tình huống phát sinh.

2. Công tác chuyên môn

2.1. Trước khi xảy ra mưa lớn, bão, lũ lụt, thiên tai

Thực hiện theo phương châm: Chủ động phòng chống trước; phát hiện, hành động, xử lý trước; chuẩn bị phương án, vật tư trước.

- Theo dõi chặt chẽ tình hình mưa lớn, bão, lũ lụt, thiên tai để chủ động phối hợp xử lý xử lý các tình huống có thể xảy ra.

- Rà soát phát hiện các điểm xung yếu của đơn vị để khẩn trương khắc phục; chuẩn bị sẵn sàng phương án, vật tư, trang thiết bị, thuốc, hoá chất xử lý nước, xử lý môi trường, nhân lực ứng phó với các tình huống có thể xảy ra.

- Tổ chức tuyên truyền, hướng dẫn cán bộ y tế và người dân thực hiện các biện pháp chuẩn bị, sẵn sàng ứng phó với tình trạng mưa lớn, bão, lũ, thiên tai, chuẩn bị các vật dụng chứa nước sạch, phương tiện, dụng cụ xử lý môi trường, xử lý nước, đảm bảo vệ sinh cá nhân... theo hướng dẫn của Bộ Y tế.

- Phối hợp với các lực lượng, cơ quan, đơn vị địa phương triển khai các biện pháp phòng chống ngập úng, khơi thông dòng chảy tại các khu dân cư.

- Theo dõi chặt chẽ tình hình dịch bệnh, đặc biệt là dịch bệnh dễ phát sinh sau mưa lớn, bão, lũ lụt, thiên tai: sốt xuất huyết, tay chân miệng, đau mắt đỏ, tiêu chảy... để chuẩn bị sẵn sàng cơ sở thuốc phù hợp.

2.2. Trong khi xảy ra mưa lớn, bão, lũ lụt, thiên tai

2.2.1. Chủ động ứng phó và vận dụng phương châm 4 tại chỗ:

(1) Chỉ huy tại chỗ: Lãnh đạo, người đứng đầu đơn vị, cơ sở y tế ở xã, phường trực tiếp chỉ huy, điều phối các hoạt động ngay tại nơi xảy ra mưa lớn, bão, lũ lụt, thiên tai.

(2) Lực lượng tại chỗ: cán bộ, viên chức, nhân viên y tế, người lao động cơ sở y tế sẵn sàng hướng dẫn, phối hợp hỗ trợ về công tác y tế, công tác phòng chống dịch bệnh và vệ sinh môi trường trong khi xảy ra mưa lớn, bão, lũ lụt, thiên tai.

(3) Phương tiện tại chỗ: có đủ trang thiết bị và vật tư y tế phục vụ yêu cầu chuyên môn và xử lý nước, xử lý môi trường; đảm bảo có người biết sử dụng, vận hành trang thiết bị, vật tư y tế.

(4) Hậu cần tại chỗ: dự trữ, phân bổ đủ cho các đơn vị y tế, các khoa, phòng, bộ phận vật tư, hoá chất, phương tiện phục vụ cho hoạt động xử lý nước và vệ sinh môi trường, nhất là trong trường hợp lũ lụt kéo dài. Hướng dẫn, kiểm tra đơn vị y tế, các khoa, phòng, bộ phận, các hộ gia đình trong việc chuẩn bị vật tư, hoá chất, phương tiện ứng phó với lũ lụt.

2.2.2. Các hoạt động chính

- Trung tâm Kiểm soát bệnh tật tổ chức các đoàn công tác thường xuyên kiểm tra, theo dõi tình hình ngập lụt, tình hình vệ sinh môi trường và quản lý chất thải trong các cơ sở y tế trên địa bàn; tăng cường giám sát chất lượng nước ăn uống, sinh hoạt của người dân để có các biện pháp triển khai kịp thời đảm bảo chất lượng nước sạch cung cấp cho người dân trong và sau lũ.

- Theo dõi, giám sát chặt chẽ tình hình dịch bệnh, thực hiện giám sát tại tất cả các tuyến; tăng cường triển khai giám sát dựa vào sự kiện (EBS) lồng ghép với hệ thống giám sát thường xuyên (giám sát dựa vào chỉ số) để phát hiện và xử lý kịp thời các ca bệnh, ổ dịch bệnh truyền nhiễm.

- Chủ động cấp hóa chất xử lý nước, môi trường theo đúng quy định.

- Tuyên truyền hướng dẫn người dân thực hiện ăn chín, uống nước đun sôi để nguội, bảo đảm an toàn thực phẩm, vệ sinh cá nhân hàng ngày, rửa chân, tay sạch và lau khô các kẽ ngón chân, tay sau khi tiếp xúc với nước lũ, nước bị nhiễm bẩn.

- Thu gom, lưu chứa chất thải y tế tại mỗi khoa/phòng/bộ phận trong khi ngập lụt: chất thải được phân loại theo đúng quy định, rắc hoá chất khử khuẩn, buộc kín và đặt trong thùng chứa tại nơi cao, xa với các buồng bệnh. Ngay khi nước rút, vận chuyển ngay về kho chất thải của cơ sở y tế; Các cơ sở y tế đảm bảo không để phát tán, xả chất thải chưa qua xử lý ra môi trường trong trường hợp các công trình, hệ thống xử lý chất thải gặp sự cố ngập lụt.

- Các Bệnh viện trên địa bàn sẵn sàng hỗ trợ công tác khám chữa bệnh cho các Trạm Y tế trên địa bàn được phân công, đảm bảo hỗ trợ cấp cứu kịp thời không để xảy ra thiệt hại về người.

2.3. Sau khi xảy ra mưa lớn, bão, lũ lụt, thiên tai

- Thu gom, xử lý rác, chất thải, xác súc vật chết; khơi thông dòng chảy; tổ chức phun hoá chất xử lý môi trường, diệt côn trùng và véc tơ gây bệnh tại các khu vực bị ngập sau khi nước rút.

- Tuyên truyền hướng dẫn người dân thực hiện thau rửa bể nước, giếng nước, dụng cụ chứa nước và dùng những hóa chất khử khuẩn như Cloramin B, Aquatabs hoặc những hóa chất khác được Bộ Y tế khuyến cáo để khử trùng nước sử dụng cho ăn uống và sinh hoạt. Thực hiện nguyên tắc nước rút đến đâu làm vệ sinh môi trường đến đó.

- Kiểm tra giám sát chất lượng nước sinh hoạt từ các nhà máy nước, trạm cấp nước tập trung, nước hộ gia đình đảm bảo đạt tiêu chuẩn theo quy định; việc thu gom, xử lý chất thải y tế trong các cơ sở y tế hoặc trong các khu tránh trú an toàn.

- Tăng cường giám sát, phát hiện sớm các trường hợp mắc bệnh tại cộng đồng, tại các cơ sở y tế đặc biệt tại các khu vực bị ảnh hưởng bởi thiên tai, duy trì các đội cơ động chống dịch sẵn sàng xử lý khi có ổ dịch xảy ra.

- Chủ động dự báo dịch bệnh, dự trữ đủ cơ sở thuốc, vật tư phòng, chống dịch bệnh cho nhân dân trên địa bàn tỉnh, không để xảy ra dịch bệnh sau thiên tai.

2.4. Công tác thống kê, báo cáo

- Thực hiện nghiêm túc chế độ thông tin, báo cáo và khai báo bệnh, dịch bệnh truyền nhiễm theo Thông tư số 54/2015/TT-BYT ngày 28/12/2015 của Bộ Y tế; báo cáo giám sát dựa vào sự kiện theo Quyết định số 2018/QĐ-BYT ngày 28/3/2018 của Bộ Y tế.

- Báo cáo các vấn đề về nước sạch, vệ sinh môi trường, chất thải y tế và các sự cố môi trường do chất thải y tế gây nên cũng như các biện pháp ứng phó (nếu có).

2.5. Công tác hậu cần, vật tư, hóa chất

- Các đơn vị sử dụng vật tư, hóa chất hiện có tại đơn vị và số được cấp mới để triển khai thực hiện các biện pháp phòng, chống dịch bệnh trong mùa mưa lũ trên địa bàn. Tổ chức tiếp nhận hàng hóa, thuốc, trang thiết bị y tế từ các nguồn tài trợ (nếu có), phân phát tới tận tay người dân và cơ sở y tế.

- Căn cứ tình hình thực tế các đơn vị trong ngành lập dự trữ thuốc, hóa chất, vật tư y tế phòng chống dịch bệnh, vệ sinh môi trường báo cáo Sở Y tế; tham mưu phân bổ, vật tư, hóa chất giữa các đơn vị để đảm bảo sẵn sàng công tác phòng, chống dịch bệnh trong mùa mưa lũ.

III. KINH PHÍ

Từ nguồn ngân sách nhà nước theo quy định của pháp luật và các nguồn huy động hợp pháp khác (nếu có). Trong trường hợp vượt quá khả năng, các đơn vị thực hiện dự trữ kinh phí bổ sung trình các cơ quan có thẩm quyền xem xét, phê duyệt.

IV. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Đề nghị Sở Nông nghiệp và Môi trường

- Chủ trì giám sát, phát hiện, xử lý ổ dịch bệnh trên động vật; cung cấp thông tin kịp thời cho ngành Y tế về các bệnh có nguy cơ lây sang người.

- Chỉ đạo lực lượng thú y hướng dẫn, kiểm tra việc thu gom, vận chuyển và tiêu hủy động vật chết do bão lũ đảm bảo đúng quy định, không để phát tán mầm bệnh ra môi trường.

- Phối hợp đôn đốc, kiểm tra, giám sát trong công tác sản xuất và cung cấp nước sạch nông thôn trên địa bàn tỉnh theo quy định.

2. Đề nghị Sở Văn hoá và thể thao

Chỉ đạo, hướng dẫn các cơ quan báo chí, thông tin tuyên truyền trên địa bàn tỉnh phối hợp với Sở Y tế tuyên truyền về công tác phòng, chống dịch bệnh, đảm bảo nước sạch vệ sinh môi trường trong mùa mưa lũ.

3. Đề nghị UBND các xã, phường

- Chỉ đạo rà soát, bổ sung đảm bảo các nguồn lực, đặc biệt về nhân lực, thuốc, hóa chất, thiết bị và cơ sở vật chất phục vụ cho công tác phòng, chống dịch bệnh, vệ sinh môi trường sau bão, lũ lụt; chuẩn bị sẵn sàng phương án phòng, chống dịch bệnh trong các tình huống thiên tai phù hợp với tình hình thực tiễn trên địa bàn.

- Tăng cường kiểm tra, giám sát, phát hiện sớm xử lý triệt để các ổ dịch bệnh truyền nhiễm xảy ra trước, trong và sau mưa lũ, ngập lụt như: tiêu chảy, đau mắt đỏ, viêm đường hô hấp, nấm kẽ chân, cúm, sốt xuất huyết ...; công tác xử lý môi trường, xử lý nguồn nước đặc biệt tại các khu vực bị ngập lụt.

- Tăng cường công tác tuyên truyền, hướng dẫn người dân thực hiện các biện pháp vệ sinh môi trường và xử lý nước, phòng, chống dịch bệnh khi mưa lũ và ngập lụt xảy ra theo hướng dẫn của cơ quan y tế với phương châm nước rút đến đâu làm vệ sinh môi trường đến đó, tổ chức thu gom xử lý rác, xác động vật tránh phát sinh các dịch bệnh truyền nhiễm.

4. Các đơn vị y tế

4.1. Phòng Quản lý Y tế dự phòng, Sở Y tế

Chủ trì, theo dõi, phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan tham mưu, báo cáo Sở Y tế việc triển khai Kế hoạch, khắc phục sự cố môi trường, phòng, chống dịch trước, trong và sau thiên tai, bão, lũ của ngành y tế.

4.2. Phòng Quản lý Khám chữa bệnh, Sở Y tế

Chủ trì tham mưu Lãnh đạo Sở Y tế chỉ đạo, phân công các Bệnh viện thực hiện hỗ trợ về công tác khám bệnh, chữa bệnh trên địa bàn tỉnh trong mùa mưa bão, sẵn sàng hỗ trợ cho các Trạm Y tế khi xảy ra thiên tai, dịch bệnh.

4.3. Các phòng chức năng Sở Y tế

Căn cứ theo chức năng, nhiệm vụ được giao hướng dẫn, hỗ trợ các đơn vị ứng phó, khắc phục sự cố về môi trường, phòng, chống dịch bệnh trước, trong và sau thiên tai, bão, lũ.

4.4. Trung tâm Kiểm soát bệnh tật

- Chủ trì phối hợp các đơn vị liên quan triển khai kế hoạch bảo đảm công tác nước sạch, vệ sinh môi trường, phòng, chống dịch bệnh và khắc phục hậu quả do thiên tai, bão, lũ gây ra.

- Kịp thời tham mưu, chỉ đạo, hướng dẫn xử lý nước, vệ sinh môi trường, phòng ngừa các bệnh có thể phát sinh sau thiên tai như: đau mắt đỏ, sốt xuất huyết, tiêu chảy, nấm kẽ chân, tả, lỵ, thương hàn... theo hướng dẫn của Bộ Y tế tại Quyết định số 237/QĐ-BYT ngày 23/01/2026 (đính kèm).

- Phối hợp với Trạm Y tế các xã, phường tăng cường giám sát, phát hiện sớm các trường hợp mắc bệnh tại cộng đồng, đặc biệt tại các khu vực bị ảnh hưởng bởi thiên tai, bão lụt, duy trì thường trực Đội cơ động chống dịch sẵn sàng xử lý khi có ổ dịch xảy ra.

- Chủ động rà soát, đánh giá nhu cầu, cấp hóa chất xử lý nước, môi trường theo đề xuất của Trạm Y tế (nếu có); kịp thời tham mưu, đề xuất Sở Y tế nhu cầu vật tư, hoá chất phòng chống dịch, vệ sinh môi trường phục vụ nhiệm vụ chuyên môn.

4.5. Chi cục An toàn thực phẩm

- Đẩy mạnh tuyên truyền, hướng dẫn người dân thực hiện dân thực hiện ăn chín, uống nước đun sôi để nguội, bảo đảm an toàn thực phẩm, chế biến, sử dụng thực phẩm an toàn, phòng ngừa ngộ độc thực phẩm trong mùa mưa lũ.

- Phối hợp với các đơn vị y tế dự phòng, các cơ sở điều trị và trạm y tế tăng cường công tác giám sát nguy cơ gây ngộ độc thực phẩm, bệnh truyền qua thực phẩm trong cộng đồng. Khi phát hiện các trường hợp rối loạn tiêu hoá, nghi ngờ ngộ độc thực phẩm phải kịp thời xử lý ngay, hạn chế tối đa ảnh hưởng đến sức khoẻ người dân.

4.6. Các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh trên địa bàn tỉnh

- Xây dựng và triển khai kế hoạch vệ sinh môi trường, quản lý chất thải phòng chống dịch bệnh mùa bão lũ; sẵn sàng hỗ trợ về công tác khám, chữa bệnh cho các Trạm Y tế trên địa bàn được phân công đảm bảo cấp cứu, điều trị kịp thời không để dịch bệnh bùng phát và xảy ra thiệt hại về người trong mùa mưa bão.

- Rà soát, hoàn thiện quy trình vận hành hệ thống xử lý nước thải trong trường hợp xảy ra sự cố ngập lụt trong mùa mưa lũ, nhằm ngăn ngừa ô nhiễm môi trường và phát sinh dịch bệnh.

- Chủ động đầu tư, mua sắm, trang bị đầy đủ các dụng cụ lưu chứa, phương tiện thu gom, vận chuyển chất thải. Chuẩn bị phương án dự trữ nước sạch, các loại thuốc, hoá chất, vật tư y tế phục vụ nhu cầu khám chữa bệnh trong trường hợp xảy ra bão, lũ lụt.

- Chỉ đạo, giám sát chặt chẽ việc phân loại, thu gom, vận chuyển chất thải y tế; thực hiện tốt vệ sinh cá nhân, vệ sinh môi trường, đảm bảo an toàn thực phẩm cho nhân viên y tế, bệnh nhân và người nhà bệnh nhân trước, trong và sau thời gian xảy ra bão lũ.

- Thực hiện nghiêm túc chế độ thông tin, báo cáo và khai báo bệnh, dịch bệnh truyền nhiễm theo Thông tư số 54/2015/TT- BYT ngày 28/12/2015 của Bộ Y tế.

4.7. Các đơn vị trực thuộc Sở Y tế

- Căn cứ chức năng, nhiệm vụ của đơn vị, phối hợp với Trung tâm Kiểm soát bệnh tật và các cơ quan, đơn vị liên quan, triển khai hiệu quả các nội dung tại Kế hoạch này.

- Tập trung khắc phục thiệt hại, phòng, chống dịch bệnh, vệ sinh môi trường sau thiên tai, khẩn trương ổn định tổ chức, triển khai hoạt động chuyên môn, phục vụ công tác chăm sóc sức khỏe nhân dân.

- Rà soát, đề xuất nhu cầu hỗ trợ hóa chất, thuốc, vật tư để khắc phục sau thiên tai.

- Thống kê, báo cáo, đánh giá thiệt hại do thiên tai gây ra theo quy định.

4.8. Trạm Y tế các xã, phường

- Xây dựng kế hoạch phòng chống dịch bệnh và vệ sinh môi trường mùa mưa lũ trên địa bàn; triển khai có hiệu quả các biện pháp phòng chống dịch bệnh và vệ sinh môi trường trước, trong và sau mưa lũ theo hướng dẫn của Bộ Y tế tại Quyết định số 237/QĐ-BYT ngày 23/01/2026 (đính kèm).

- Tham mưu chính quyền, các cơ quan, đơn vị địa phương các hoạt động đánh giá, phân tích các khu vực dễ xảy ra các vấn đề môi trường để chủ động triển khai các biện pháp phòng, chống phù hợp.

- Phối hợp với các ban, ngành, đoàn thể tăng cường truyền thông về vệ sinh môi trường, phòng chống dịch bệnh. Hướng dẫn người dân khi có các dấu hiệu nghi ngờ nhiễm bệnh, cần đến khám và điều trị tại các cơ sở y tế gần nhất.

- Thực hiện nghiêm túc chế độ thông tin, báo cáo và khai báo bệnh, dịch bệnh truyền nhiễm theo Thông tư số 54/2015/TT- BYT ngày 28/12/2015 của Bộ Y tế; báo cáo giám sát dựa vào sự kiện theo Quyết định số 2018/QĐ-BYT ngày 28/3/2018 của Bộ Y tế.

Trên đây là Kế hoạch phòng, chống dịch bệnh, bảo đảm nước sạch và vệ sinh môi trường trong mùa mưa lũ năm 2026 của ngành Y tế Ninh Bình, Sở Y tế đề nghị các cơ quan, đơn vị phối hợp triển khai./.

Nơi nhận:

- UBND tỉnh (để báo cáo);
- Lãnh đạo Sở Y tế;
- Sở Nông nghiệp và Môi trường;
- Sở Văn hoá và thể thao;
- UBND các xã, phường;
- Các phòng CN Sở Y tế;
- Các đơn vị trực thuộc Sở;
- Website SYT;
- Lưu VT, QLYTDP.

(L/)

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Trương Thanh Phòng